

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Aleksandr Tšaplõgin
Riigikogu
riigikogu@riigikogu.ee

Teie 29.06.2026 nr 2-3/15-570

Meie 10.07.2026 nr 11-3/4989-2

Vastused kirjalikele küsimustele

Lugupeetud Aleksandr Tšaplõgin

Täname Teid esitatud küsimuste eest. Rootsi kinnipeetavate Eestisse paigutamise seotud küsimused on pälvinud õigustatult tähelepanu ning on seetõttu leidnud põhjalikku käsitlemist nii seaduse ettevalmistamisel, Riigikogu menetluses kui ka avalikus arutelus. Alljärgnevalt esitame vastused Teie küsimustele.

1. Kas Justiits- ja digiministeerium on hinnanud seaduse vastavust põhiseaduse preambulile, mis näeb ette riigi kohustuse tagada eesti rahva, keele ja kultuuri säilimine?

Justiits- ja Digiministeerium on seaduse ettevalmistamisel hinnanud selle kooskõla põhiseadusega tervikuna. Eesti ja Rootsi vahelise kokkuleppe eesmärk on ajutine ja rangelt reguleeritud karistuste täideviimise koostöö. Kokkuleppega ei kaasne välisriigi kinnipeetavate asumist Eesti ühiskonda ega nende elama asumist Eestis. Kinnipeetavad viibivad Eestis üksnes karistuse täideviimise eesmärgil ning nende suhtes kohaldatakse kokkuleppes ja Eesti õiguses ette nähtud piiranguid.

2. Kas on hinnatud kuni 600 välismaise kinnipeetava Eestis paigutamise võimalikke pikaajalisi demograafilisi tagajärgi?

Rootsi kinnipeetavad paigutatakse Eestisse tähtajaliselt ja üksnes kinnisesse vanglasse. Kinnipeetavate Eestis viibimine on seotud konkreetse karistuse täideviimisega ning enne vabanemist viiakse kinnipeetavad tagasi Rootsi. Seetõttu ei ole kuni 600 kinnipeetava ajutisel viibimisel Tartu vanglas sellist demograafilist mõju, mis oleks võrreldav sisserände või püsiva elama asumisega.

3. Kas ministeerium on analüüsinud tõenäosust, et osa süüdimõistetutest jääb pärast vabanemist Eestisse elama või et nende juurde saabuvad pereliikmed või nendega seotud isikud?

Vanglarendi lepingu alusel Eestis karistuse kandmine ei anna kinnipeetavale õigust pärast karistuse kandmist Eestisse elama jääda ega anna tema pereliikmetele või teistele temaga seotud isikutele mingeid täiendavaid õigusi Eestisse sisenemiseks, Eestis viibimiseks või elama asumiseks. Nende õiguslikku staatust hinnatakse samadel alustel nagu kõigi teiste välisriigi kodanike puhul ning vanglarendi leping seda ei mõjuta. Kinnipeetavad jäävad Rootsi karistussüsteemi vastutusalasse ning nende Eestis viibimine on seotud üksnes karistuse täideviimisega Tartu vangla kinnises osas.

4. Kas on hinnatud riske, mis on seotud võimaliku organiseeritud kuritegevuse, narkootikumide ebaseadusliku käibe, relvakaubanduse, pettuste ja muude kuritegevusliikide kasvuga kõnealuse seaduse rakendamise tulemusena?

Julgeoleku- ja kuritegevusriskid on olnud üks keskseid teemasid kokkuleppe ettevalmistamisel ning lepingus sisalduvad mitmed riskid maandavad meetmed. Leping ning selle rakendamise kord näevad ette isikute ringi, keda Eestisse ei paigutata. Nende hulka kuuluvad näiteks raskelt haiged või

statsionaarset psühhiaatrilist ravi vajavad isikud, Eesti kodanikud ja Eesti residendid, Eestis tagaotsitavad või persona non grata'ks tunnistatud isikud, terrorismi- või riigivastastes kuritegudes süüdi mõistetud isikud ning isikud, keda Rootsi peab jätkuvalt julgeolekuohuks või kõrgohtlikuks, sealhulgas organiseeritud kuritegelike ühenduste liikmed või aktiivseid kuritegelikke sidemeid omavad isikud. Lisaks hinnatakse iga taotlust individuaalselt ning enne kinnipeetava üleandmist vahetavad Eesti ja Rootsi põhjalikku teavet isiku tervisliku seisundi, julgeolekuriskide ja muude otsuse tegemiseks oluliste asjaolude kohta.

Samuti toimub Eesti ja Rootsi pädevate asutuste vahel pidev infovahetus ning koostöö võimalike riskide ennetamiseks ja maandamiseks.

5. Milliseid meetmeid kavatseb riik võtta nimetatud riskide vältimiseks?

Riskide ennetamiseks ja maandamiseks rakendatakse lisaks tavapärasele vanglatööle mitut meetet. Esiteks toimub kinnipeetavate kohta eelnev tervise- ja julgeolekuinfo vahetamine. Rendilepingus on ette nähtud välistused, mille alusel ei paigutata Eestisse isikuid, kelle puhul see ei ole tervise-, julgeoleku- või muu olulise riski tõttu sobiv. Samuti näeb leping ette võimalused kinnipeetava Rootsi tagasi saatmiseks kui temaga seonduvad riskid ilmnevad või suurenevad. Eesti ja Rootsi pädevate asutuste vahel toimub pidev infovahetus ning koostöö võimalike riskide ennetamiseks ja maandamiseks.

6. Kas ministeerium kavatseb teostada seaduse rakendamise tagajärgede pidevat järelevalvet ja esitada sellekohaseid aruandeid Riigikogule? Kui jah, siis millise sagedusega?

Eraldi perioodilise aruandluse sagedus Riigikogule ei ole kokkuleppes ette nähtud, kuid ministeerium on valmis andma Riigikogule rakendamise kohta teavet vastavalt vajadusele.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Liisa-Ly Pakosta
justiits- ja digiminister

Deili Jurjev 58838972
Deili.Jurjev@justdigi.ee